

HET JUBILEEREND GENOOTSCHAP

Wat gaat de tijd toch snel! Wie de oprichting van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg hebben meegemaakt, kunnen zich nauwelijks voorstellen, dat dit al 25 jaren geleden is. En toch is dat op den 27en November het geval. Op dien datum van het jaar 1910 werd in het toenmalige hôtel „St. Joseph”, tegenover het station (ook al toenmalig) te Sittard een bijeenkomst van eenige heeren gehouden en daar had de stichting van het Genootschap plaats.

Natuurlijk was aan die vergadering een en ander voorafgegaan. De kiem van de stichting was gelegd in de kapelanie te Breust-Eysden, waar de gulle bewoner een toevallig bezoek had van den — wederom toenmaligen — hoofdredacteur van den Limburger Koerier. De kapelaan, oud-leeraar in de plant- en dierkunde, was al een zeer gewaardeerd medewerker van het Maastrichtsche blad, waarin hij, in voortreffelijk populairen stijl en met keurige teekeningen versierd, een graag gelezen rubriek voor de levende natuur bij hield. Zoo praterende kwamen zij tot de vraag, of, nu er zoo veel belangstelling voor zulke onderwerpen in de provincie bleek te bestaan, er geen kans zou wezen een genootschap van natuurvrienden te vormen: men zou onderling leerrijke bijeenkomsten kunnen beleggen, een natuurhistorische boekerij uit schenkingen kunnen bijeenbrengen,..... misschien zelfs

22 Nov. 1910

Wel & d. leeuw

*Zondag 27 Nov., tegen half over,
lieft en de Sittard in het Orange
hôtel een vergadering plaats
om tot de definitieve oprichting
het Koninkw. van een Natuurhistorisch
genootschap in Limburg
vrij overkomen, dat Wel & d.
als mede-ondersteuner der
Concept- Circulaire deze verga-
dering zelf willen bijwonen
Met Achtung,*

*Op o. L. Cremers.
Op o. C. de Wever.
Jac. P. van der V.*

een collectie van studie-materiaal met veler hulp samenstellen.

Jongere menschen zijn optimistisch. Als de steun van het (toenmaals eenige) dagblad der provincie erachter stond — en dit leed natuurlijk geen twijfel — zou men allicht 'n heel eind in die richting komen.

Er werden uitnodigingen aan een aantal natuurvrienden gezonden, — en ziedaar, hoe de boven besproken vergadering te Sittard tot stand kwam.

* * *

Op die bijeenkomst was een voorloopig bestuur aangewezen, en met aller instemming, behalve de zijne, werd kapelaan Cremers, van Breust, tot voorloopig voorzitter aangewezen. Dat „voorloopig” heeft een andere beteekenis gehad dan de gebruikelijke. De Heer Cremers is sinds lang geen kapelaan meer en sinds lang niet meer Eysdenaar, maar nog altijd is hij de voorzitter van het genootschap, en hij vervulde en vervult die functie zóo prettig en prachtig, dat, als hij eens 'n enkele maal om particuliere reden haar wilde neerleggen, van alle kanten de leden op hem aanstoven en hem door drang van betoogen noopten van zijn besluit af te zien.

Hij zal 't natuurlijk wel niet goed vinden, dat er zoo over hem geschreven wordt in het orgaan, dat mede zijn stichting is, en waarvan hij nog altijd als eerste mederedacteur fungeert, maar dit zij geen beletsel om hier te herinneren, dat het zilveren jubilé van het N. H. G. i. L. (koninklijk goedgekeurd bij K. B. van 4 Nov. 1911 — n° 38) tevens het zilveren jubilé van zijn voorzitter is. Beiden een ad multos annos!

In die 25 jaren is er heel wat gebeurd! Het beoogde boekerijtje is uitgegroeid tot een vak-bibliotheek, die er zijn mag. En waar men in de eerste jaren slechts over had durven spreken als over een luchtkasteel: een bescheiden museumpje is er nu in den vorm van een flink museum met tuin. En wien had de gemeente Maastricht beter tot conservator kunnen benoemen dan den voorzitter van het Genootschap, die met onafwijsbare betoogkracht en volharding het gemeentebestuur tot afstand van de antieke maar bouwvallige 17e en 18e eeuwse huizen in den toen zoo onaanzienlijken Heksenhoek had weten te bewegen.

Geduld overwint alles! dacht rector Cremers, en wie tegenwoordig die vrijgelegde buurt en de mooi gerestaureerde oude huizingen ziet, waarin het museum is onder gebracht, weet wel, van wien de stille, maar stuwende kracht uitging, waaraan dit alles ab ovo — om in een natuurhistorische beeldspraak te blijven — te danken is.

En het „Museum aan den Heksenhoek”, zooals de volksmond het noemt ter gemakkelijke onderscheiding van andere musea, herbergt dingen, waarop de conservator, als hij bezoekers rond-

RECTOR JOS. CREMERS.

leidt, met rechtmatige ingenomenheid mag wijzen. De prachtige collectie carboonfossielen, waaronder met fructificaties, de uitgebreide verzameling Senoonfossielen, waaronder de Chelonia- en Mosasaurusresten opvallen, de collecties uit tertiair en quartair, waaronder de vele vischtanden uit Elsloo en de Tegeler fossielen onze aandacht trekken. Dan de collectie opgezette zoogdieren en vogels, de zeer uitgebreide insectenverzameling, waarin meer dan één unicum. 't Prachtige herbarium van Dokter De Wever uit Nuth. Wat een schatten voor leek en vakman.

Ja, wanneer het museum niet zooveel schenkingen gekregen had, als het geval was (en, laten we hopen, nog vaak het geval zal zijn), zou het natuurlijk niet dien roep hebben, welken het nu in wetenschappelijke kringen binnen- en buitenlands geniet. Maar daar is bv. de prachtcollectie opgezette vogels, de inlandsche afkomstig van pastoor Nillesen, de uitheemsche geschonken door den Heer Hub. de Wever; daar zijn de heele botanische bibliotheek, afkomstig van den Heer Emile Dumoulin, en de verzameling werken van geologie van wijlen den Heer Nic. Gilissen en, niet te vergeten, het herbarium, de boekerij en plaatwerken van dr. A. de Wever, die de kern zullen vormen van de veelbelovende jubilé-tentoonstelling van het Genootschap..... En is er geen reden tot verheuging, dat de meeste objecten gedetermineerd zijn door specialisten?

* * *

Eén ding ontbreekt aan het museum. En dat is een behoorlijke verwarming. Niet, omdat de bezoekers zooveel behoefte zouden hebben aan een huiskamer-stooktemperatuur, — dat is het geval niet. Maar een museum als dit, heeft voor een zorg-

zaam behoud van vele der tentoongestelde voorwerpen, een matige droge temperatuur. Thans moet er, zoo goed en zoo kwaad als 't gaat, met kachels gewerkt worden, en het stof van kolenruis en asch, dat ze onvermijdelijk verspreiden, komt voornamelijk den insecten-verzamelingen niet ten goede.

't Is niet prettig dit in een feestartikel te moeten zeggen, en dat in een tijd, waarin centrale verwarming met zoo weinig kosten te krijgen is.

Maar..... misschien vindt de gemeente Maas-tricht, die al zoo vaak van hare waardeering voor het Nat.-Hist. Museum heeft blijk gegeven, in het 25-jarig Jubilé van het Genootschap nog wel aanleiding het een practisch en doelmatig herinneringsgeschenk te vereeren!

v. T.

VERSLAG VAN DE MAANDELIJSCHE VERGADERING OP WOENSDAG 6 NOV. 1935.

Aanwezig de dames A. Kemp-Dassen en B. van Itallie en de heeren Jos. Cremers, Fr. v. Rummen, P. Marres, L. Grossier, J. Visser, D. v. Schaik, M. Kemp, M. Mommers, Edm. Nyst, J. Rijk, Br. Christophorus, J. Maessen, J. Schulte, H. Jongen, L. Berg, G. Caselli, J. Cremers, H. Panhuysen, P. Bouchoms, Br. Bernardus en G. Waage.

De Voorzitter opent de vergadering en wijdt woorden ter nagedachtenis aan ons overleden lid Fr. Sonnevile.

De heer Schulte deelt mede, dat hij eenige tarwekorrels uit een der Pharao-graven gezonden heeft naar Dr. Sirks. Deze schrijft nu: „Ik heb voor een